

A Magyar Geotermális Egyesület

állásfoglalása

a vízgazdálkodási törvény tervezett módosításáról

A módosítás eltörli a termálvíz kizárólag energetikai felhasználói részére 2004-ben előírt általános víz-visszatáplálási kötelezettséget. A tervezet általános indokolása szerint a környezetvédelmi szempontok érvényesülésére a törvénnyel egyidejűleg módosuló alacsonyabb rendű jogszabályok (rendeletek) adnak majd garanciát.

A Magyar Geotermális Egyesület (MGtE) számtalan alkalommal fejtette ki azon véleményét, hogy a visszatáplálási kötelezettség törvénybe foglalása 2004-ben súlyos hiba volt. A jogszabály megalkotói – tévesen – abból indultak ki, hogy a visszatáplálás volt az „elérhető legjobb technológia” a lehűlt termálvizek elhelyezésére. Tévesen, mert **egy 2001-ben napvilágot látott háttér tanulmány meglehetősen mutatta be a visszatáplálás magyarországi tapasztalatait**, azt sugallva, hogy a módszer általánosan és gazdaságosan alkalmazható. Ha a háttér tanulmány a valóságot, az igazat tartalmazta volna, hogy ti. sokkal több volt a kudarccal végződött próbálkozás, mint a sikeres, akkor ma biztosan nem itt tartanánk. A helyzet ugyanis az volt, és sajnos még ma is az, hogy **a visszatáplálást még csak tanuljuk, kísérletezgetünk vele**. Egy kísérleti technológiára pedig biztosan nem mondható, hogy „elérhető”.

A 2004-es jogszabály-módosítások folytán előállt helyzet megvitatására – az MGtE kezdeményezésére – 2005-ben létrejött egy Geotermikus Munkabizottság a környezetvédelmi tárca (KvVM) és az Egyesület részvételével. A 2005 májusában lezárult tárgyalássorozatról készült és mindkét fél által aláírt *Jelentés* többek között az alábbiakat tartalmazza:

„ ... Az energetikai felhasználás esetén elvárt és javasolt visszatáplálás még fejlesztéseket igényel:

- a) *A visszatáplálásnak jelenleg nincsen kipróbált és kiforrott, piacész műszaki megoldása,*
- b) *A visszatáplálás műszaki megoldásának kidolgozása fontos, megoldandó feladat, minden résztvevő érdeke, ...”*

Ezek után joggal várhattuk volna már 2005-ben, hogy a hibásan meghozott visszatáplálási kötelezettséget eltöröljék. Ez azonban nem következett be. A Munkabizottság ennek ellenére sikert is elért, mert egy kormányrendelet módosításával a felhasználók által fizetendő szennyvízbírság mértékét elviselhető mértékűre csökkentette. E nélkül a felhasználók gazdasági ellehetetlenülése már 2010 előtt bekövetkezett volna.

2007-ben Gyurcsány Ferenc miniszterelnök – értesülvén a termálvíz-visszasajtolás megoldatlanságáról – a probléma tisztázására, javaslatok megfogalmazására felkérte a magyar tudományos élet illetékes vezetőit. Megnyugtató válasz azonban nem született, de még csak próbálkozás sem történt, mert a feladattal végül is megbízott ELTE Általános és Alkalmazott Földtani Tanszék egy kapcsolódó, de egészen más tárgyban készített tanulmányt 2008-ban. (Híradás: http://www.mgte.hu/images/hirlevel/fh_18-19_2008_julius.pdf 14-17.)

A jogszabályalkotásban beálló viszonylagos csendet a vízgazdálkodási törvény 2009-es módosulása nyomán megalkotott 147-es kormányrendelet törte meg 2010 áprilisában. Az MGtE még a rendelet kihirdetése előtt levélben hívta fel a figyelmet a várható veszélyekre, majd később, 2011-ben egy állásfoglalást is eljuttatott több minisztériumba. Hiábavalóan. Pedig nyilvánvaló volt, hogy 2014-ig képtelenség valamennyi érintett felhasználómál kiépíteni a visszasajtolást. Akkor is lehetetlen vállalkozás lett volna, ha a tanulási folyamat végére érve a technológiát nagy biztonsággal ismertük volna, mert sem tervezői és kivitelezői kapacitás, sem anyagi erő nem állt rendelkezésre.

A jogszabályi változtatás tehát jelenleg sürgető szükségszerűség.

Ezt elismerik azok is, akik pár nappal ezelőtt aláírásgyűjtésbe kezdtek a törvénymódosítás kormány általi tervezete ellen. Érveik azonban túlzók és megalapozatlanok. Túlzás a Hévízítő sorsával való riogatás, és megalapozatlan a súlyos környezeti kockázat prognosztizálása a termálvizekre és a használt vizeket befogadó felszíni vizekre. Érvényes rendeletek alapján a hatóság ma is megakadályozhatja pl. a felszíni vizek szennyezését.

Felhívjuk még a figyelmet arra a nagyon fontos tényre, hogy a magyarországi mélységi vízkészletek fogyásaért legfeljebb 30%-ban felelősek az energetikai termálvíz-hasznosítók. A vízhasznosításra igénybe vett rétegekben a rétegnyomás-csökkenés döntően más célú felhasználások következménye. A magyarországi mélységi vízkészlet-gazdálkodás teljes problematikáját az energetikai termálvíz-hasznosítók nyakába varrni méltatlan és mélyen etikátlan szakmai magatartás.

Ugyanakkor kérdésként merül fel, hogy egyéb jogszabályok miként fognak módosulni a törvénnyel egyidejűleg. Ezt az előterjesztésből nem ismerhettük meg. Akkor meg miért kell mindjárt vészharangokat kongatni?

Feladat persze akkor is marad bőven, ha a törvénymódosítást elfogadják. Az is igaz, hogy megoldani őket tegnap egyszerűbb lett volna, mint ma, de ma még mindig egyszerűbb, mint holnap lesz. Azt is tudjuk, hogy a visszatáplálás igénye területileg és – főleg – hosszabb távon megkerülhetetlen.

A Magyar Geotermális Egyesület eddig is megtett és ezután is megtesz minden tőle telhetőt, hogy a feszültség oldódjon, a jogszabályi környezet stabil és kiszámítható legyen. Tapasztalatból mondhatjuk, hogy a jogalkotókkal folytatott párbeszéd mindig csökkentette az ellentéteket, és megoldásokhoz is vezetett, míg a párbeszéd elmaradása csak konfliktusokat hozott létre. Mivel érdemi párbeszéd 2006 óta nem volt, azt haladéktalanul el kell kezdeni.

Tudjuk, heroikus vállalkozás lesz, de neki kell végre állni, mert a másik út az anarchia.

Budapest, 2013. április 11.

Szita Gábor
az MGtE elnöke